

Program centra pre deti a rodiny Banská Bystrica

Banská Bystrica

marec 2024

Program Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica

Kontaktná adresa centra

Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica

Kollárova 29

974 01 Banská Bystrica

☎: 048/243 3001 – 5

Adresa miest vykonávania opatrení

Vykonávanie opatrení pobytovou formou na adresách:

Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica, ☎: 048/243 3001 – 5,9

Sládkovičova 24, 974 05 Banská Bystrica, ☎: +421 917 266 280

Rudlovská cesta 50, 974 01 Banská Bystrica, ☎: +421 917 266 282

19 profesionálnych náhradných rodičov vykonávajúcich pobytové opatrenia súdu vo svojich vlastných bytových priestoroch v regióne Banskobystrického kraja

Vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou na adrese:

Office centrum Skuteckého 30 - III. poschodie, 974 01 Banská Bystrica

☎: +421 908 460 154

Účel centra, druh a forma vykonávania opatrení v centre

Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) je podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), § 45 ods. 1 zariadenie zriadené na **účel** vykonávania:

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia („pobytové opatrenie súdu“),
- b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť,
- c) vykonávanie opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,

2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch
na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum v zmysle § 45 ods. 4 zákona vykonáva opatrenia **formou**:

- a) pobytovou
- b) ambulatnou
- c) terénnou

Terénna forma a ambulantná forma vykonávaných odborných metód práce, môže byť vykonávaná kombináciou oboch foriem.

Centrum vykonáva **opatrenia pobytovou formou**:

- a) na základe rozhodnutia súdu o:
 - 1. nariadení ústavnej starostlivosti
 - 2. nariadení neodkladného opatrenia
 - 3. uložení výchovného opatrenia
- b) na základe dohody:
 - 1. s plnoletou fyzickou osobou, ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa
 - 2. s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa
- c) na základe požiadania dieťaťa

Centrum vykonáva **opatrenia ambulatnou a/alebo terénnou formou podľa Plánu zabezpečenia ambulantných a terénnych opatrení SPODaSK na rok 2024 v štátnych CDR (druh opatrenia/ počet hodín na rok)**:

- a) **§ 73 ods. 6 písm. a) – opatrenia na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov...riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa/160 hod. na rok.**
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 30 hodín.
- b) **§ 11 ods. 2 písm. a) - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo /60 hod. na rok.**
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 30 hodín.

- c) § 11 ods. 2 písm. b) - **opatrenia pre rodičov dieťaťa a odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spoluzitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa** /150 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 30 hodín.
- d) § 11 ods. 2 písm. c) - **opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode** /90 hod. na rok
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 30 hodín.
- e) § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 - **odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii** /600 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 40 hodín.
- f) § 11 ods. 3 písm. b) bod 3 - **odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch** /140 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 30 hodín.
- g) § 11 ods. 3 písm. b) bod 4 - **odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností** /80 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 15 hod. a max. 75 hodín.
- h) § 11 ods. 3 písm. d) - **vykonávanie poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách** /240 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 5 hod. a max. 30 hodín.
- i) § 12 ods. 1 písm. b) - **uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulatnej starostlivosti, ak je to potrebné na uplatnenie primeraného opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre deti a diagnostiku nemožno zabezpečiť iným spôsobom** /16 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 5 hod. a max. 10 hodín.
- j) § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine - **uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu** /480 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 20 hod. a max. 60 hodín.
- k) § 44a ods. 1 písm. a) – **poskytovanie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva** /44 hod. na rok.
Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 15 hod. a max. 60 hodín.
- l) § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 – **vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov** /90 hod. na rok.

Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 10 hod. a max. 40 hodín

m) § 73 ods. 6 písm. e) - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti /60 hod. na rok.

Opatrenie realizujeme podľa podprogramu v odporúčanom rozsahu minimálne 15 hod. a max. 60 hodín

Centrum ponúka vykonávanie opatrení a odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa. O vyťažnosti centra pre vykonávanie takýchto opatrení a odborných metód práce písomne informuje riaditeľ centra vedúceho oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica v mesačných intervaloch vždy do 3. dňa v mesiaci. V prípade potreby aktuálnej informácie o vyťažnosti centra pre vykonávanie takýchto opatrení – kontakt ☎: +421 908 460 154.

Metóda prípadovej konferencie, rodinnej konferencie lebo iná odborná metóda na zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny, posúdenie možnosti rodiny, príbuzných a iných blízkych osôb riešiť situáciu dieťaťa a jeho rodiny s cieľom vypracovania konkrétneho adresného merateľného plánu riešenia situácie dieťaťa a jeho rodiny, s aktívnym partnerským zapojením širokej rodiny, komunity všetkých formálnych i neformálnych zdrojov podpory rodine pri riešení situácie dieťaťa sa vykonáva podľa § 7 ods. 7 vyhlášky.

Opis cieľovej skupiny centra

Centrum vykonáva opatrenia **pobytovou formou pre:**

a) dieťa **na základe rozhodnutia súdu** o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia,

1. starostlivosť poskytovaná v samostatne usporiadanej skupine alebo v profesionálnej náhradnej rodine, pre deti vo veku od 0-18 rokov, ktoré sa ocitli bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je ich život, zdravie alebo priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin vážne ohrozený alebo narušený,
2. starostlivosť poskytovaná v špecializovanej samostatnej skupine pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu – zdravotne ťažko postihnuté deti s telesným postihnutím, so zmyslovým postihnutím, alebo s kombináciou týchto postihnutí (§ 20 ods. 1 písm. f) bod 2.,3. vyhlášky k zákonu), ktorým centrum poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 63 zákona, alebo opatrovateľskú starostlivosť,

s výnimkou detí so závažnými poruchami správania, drogovovo závislých detí a týraných alebo zneužívaných detí.

V naliehavých prípadoch, ak je dieťa vážne ohrozené na živote a na zdraví, alebo ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, môže byť dieťa dočasne prijaté aj bez rozhodnutia súdu.

b) **na základe dohody** pre

1. pre dieťa na základe dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa (§ 46 ods. 1 písm. a) bod 1.). Centrum prijme a zaradí dieťa do samostatne usporiadanej skupiny, len ak je to pre toto dieťa a deti, ktorým je poskytovaná starostlivosť v samostatne usporiadanej skupine, vhodné a ak sú voľné kapacity v samostatne usporiadanej skupine,
2. plnoletú fyzickú osobu - mladý dospelý po ukončení ústavnej starostlivosti nadobudnutím plnoletosti (§ 46 ods. 1 písm. b) bod 2.)

Pre naplnenie efektívnej a intenzívnej spolupráce s rodinou dieťaťa je prioritne poskytovaná starostlivosť deťom z Banskobystrického kraja.

Ambulantné a terénne opatrenia sú vykonávané pre:

a) dieťa na

1. základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou dieťaťa, ktorá sa osobne stará o dieťa,
2. základe rozhodnutie súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
3. požiadanie dieťaťa

b) plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa, u ktorých orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri výkone opatrení podľa zákona navrhol odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa.

c) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,

d) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti, v začleňovaní sa do bežného života, ak má záujem posilniť svoje sociálne zručnosti, pracovné návyky, posilňovanie a poradenstvo v medziľudských a partnerských vzťahoch.

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

Opatrenia vykonávané ambulantnou a terénnou formou centrum nevykonáva:

- a) ak nedisponuje personálnym zabezpečením pre výkon opatrení ambulantnej a terénnej formy,
- b) ak je vyčerpaný pracovný časový fond hodín pre ambulantnú a terénnu formu,
- c) ak centrum nedisponuje personálom vyškoleným na výkon daného opatrenia,
- d) pre dieťa a jeho rodinu, ktorí si vyžadujú zaradenie do resocializačného programu alebo do špecializovaných programov,
- e) pre dieťa, rodiča, alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktoré trpia infekčným ochorením ohrozujúcim verejné zdravie.

Kontraindikácie vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou sú:

- a) závažné psychiatrické diagnózy rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa) alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení,

- b) správanie rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa) alebo dieťaťa je priamo ohrozujúce život alebo zdravie zamestnanca centra,
- c) pri dôvodnom podozrení, alebo preukázanom zneužívaní, či týraní maloletého dieťaťa alebo partnera/ex partnera.

Celkový počet miest v centre a počet miest v jednotlivých budovách centra

Celkový počet miest v centre pre výkon opatrení pobytovou formou je 73, z toho 69 miest pre deti umiestnené na základe rozhodnutia súdu a 4 pre plnoleté fyzické osoby – mladých dospelých na základe dohody.

Počet miest v jednotlivých budovách centra:

- a) Kollárova 29, Banská Bystrica:
 - špecializovaná samostatná skupina pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu, ktorým je poskytovaná ošetrovateľská starostlivosť - kapacita 7 miest
 - špecializovaná samostatná skupina pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu, s kombináciou postihnutí - kapacita 7 miest
- b) Sládkovičova ul. 24, Banská Bystrica (rodinný dom): samostatne usporiadaná skupina - kapacita 9 miest
- c) Rudlovská cesta 50, Banská Bystrica (rodinný dom): samostatne usporiadaná skupina - kapacita 10 miest
- d) Samostatná skupina pre mladých dospelých v prenajatom byte v meste Banská Bystrica (ukončenie prenájmu k 01.03.2024, momentálne v procese hľadania nového nájmu) – kapacita 4 miesta
- e) 19 profesionálnych náhradných rodičov vo svojich vlastných bytových priestoroch – kapacita 36 miest (1 PNR pilotný program bez detí v starostlivosti, určený na poskytovanie starostlivosti iným deťom z PNR počas čerpania dovolenky iných PNR).

Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

a) Kmeňová budova na adrese: Kollárova 29, Banská Bystrica. V kmeňovej budove je umiestnený: ekonomicko-prevádzkový úsek, 2 samostatné špecializované skupiny, CPPR, odborný tím. Dispozične je členená na 2 samostatné časti, so samostatnými vchodmi, v ktorých sú 4 samostatné byty, administratívna časť a priestory pre stretávanie sa biologických rodičov s deťmi.

V budove sa nachádza priestor pre stretávanie sa biologických rodičov s deťmi, ktorý zároveň slúži ako interakčná miestnosť (jednoizbový návštevový byt). V tomto byte je samostatné hygienické zariadenie vybavené vaňou, umývadlom a toaletou.

V budove je knižnica, využívaná na individuálnu aj skupinovú prácu s deťmi, a zároveň diagnostická miestnosť, ktorá je využívaná zamestnancami odborného tímu na komplexnú diagnostiku dieťaťa, individuálne a skupinové intervencie s deťmi.

Prízemie tvoria dva 3-izbové byty. V jednom samostatnom byte je umiestnená **špecializovaná samostatná skupina** pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu, s kombináciou postihnutí (zmyslových a telesných) – kapacita detí maximálne 7, kombinácia rôznych ťažkých zdravotných postihnutí, deti mobilné aj imobilné. Priestory tvorí chodba, obývačka, kuchyňa, 2 detské izby, veľká kúpeľňa výlučne pre deti (vaňa, detské WC, dve umývadlá- malé a veľké, pult na prebaľovanie, výlevka, odvetraná skriňa na plienky), samostatné WC a umývadlo pre zamestnancov, komora. Osobná hygiena detí je vykonávaná v priestoroch kúpeľne, vždy samostatne pre každé dieťa s maximálnym humánnym prístupom a zachovaním intimity a súkromia dieťaťa.

V druhom samostatnom byte sú vytvorené podmienky pre terapeutickú prácu najmä so zdravotne ťažko postihnutými deťmi, nakoľko sú v byte vybudované tri liečebno-terapeutické miestnosti: biely, farebný a vodný snoezelen, ktoré sú dispozične riešené podľa konceptov snoezelenu. V byte je aj vstupná chodba, obývačka – v nej vytvorené podmienky pre skupinové aktivity s deťmi aj dospelými. Samostatná kuchyňa je štandardne vybavená. V byte je samostatné hygienické zariadenie (WC a umývadlo).

I. podlažie tvoria rovnako dva 3-izbové byty, V jednom je **špecializovaná samostatná skupina** pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu, ktorým je poskytovaná ošetrovateľská starostlivosť – kapacita detí maximálne 7 – všetko sú deti ležiace, imobilné, ktorým sa poskytuje paliatívna starostlivosť. Byt pozostáva z dvoch detských izieb, jedna je trojlôžková a jedna je štvorlôžková. Každé dieťa má svoju posteľku, posteľ a svoj priestor v detskej izbe. Byt má spoločnú obývaciu miestnosť, ktorá slúži ako obývačka a herňa. V byte je kuchyňa, ktorá spĺňa štandardné vybavenie podľa hygienických predpisov. Komora a hygienické zariadenia – kúpeľňa pozostáva z vane, sprchovacieho kúta, odvetranej skrine na plienky, pojazdnej polohovateľnej vane, výlevky, kúpeľňa je spoločné zariadenie pre všetky deti. V priestoroch bytu je samostatné WC pre personál. K bytu patrí terasa. Osobná hygiena detí je vykonávaná v priestoroch kúpeľne, vždy samostatne pre každé dieťa s maximálnym humánnym prístupom a zachovaním intimity a súkromia dieťaťa. Skupina je vybavená rôznymi zdravotnými pomôckami a zdravotníckym materiálom a prístrojmi, podľa diagnóz detí a tiež na dezinfekciu priestorov.

V druhom 3-izbovom byte sú kancelárie odborného tímu úseku starostlivosti o dieťa a centra podpory profesionálnych náhradných rodičov.

Vonkajšie priestory: tvoria ostatné plochy a nádvorie, ktoré sú využívané ako dvor. Terén je svahovitý.

b) Rodinný dom Sládkovičova ulica 24, Banská Bystrica– kapacita 9 detí

Špecifikácia objektu: rodinný dom, ktorý bol rekonštruovaný v roku 2012, je to jednopodlažná budova.

Prízemie tvoria priestory: vstupná veranda, schodisko, chodba, kotolňa, kuchyňa, komora, hygienické zariadenie – WC a kúpeľňa (1x sprchový kút – plastová zástena), jedáleň a spoločenská miestnosť – obývačka.

Podlažie tvoria: vstupná chodba, obytné miestnosti – detské izby: 1 jednolôžková, 1 dvojlôžková a 2 trojlôžkové izby, hygienické zariadenie – WC samostatné a samostatná kúpeľňa (1x vaňa).. Detské izby sú vybavené štandardným nábytkom – posteľe, písacie stolíky, skrine, stoličky. Každé dieťa má svoju skriňu, skrinku kde má uložené svoje veci. Cenné veci si deti môžu dať do úschovy do trezora centra. Izby sa nezamkávajú. Pri vstupe do izieb detí, pokiaľ sú dvere zatvorené, vychovávateľ a ostatné deti klopú.

Pre osobnú hygienu sú určené dve kúpeľne s WC, kúpeľňa na prízemí je určená pre chlapcov, kúpeľňa na poschodí je určená pre dievčatá. Na poschodí je WC samostatné. Kúpeľne a WC sú uzamykateľné na kľúč pre zachovanie intimity a súkromia.

Vonkajšie priestory: tvoria ostatné plochy a nádvorie, ktoré sú využívané ako dvor a malá záhradka. Na dvore je kryté sedenie.

c) Rodinný dom Rudlovska cesta 50, Banská Bystrica – kapacita 10 detí

Špecifikácia objektu: jednoposchodový dom rekonštruovaný v roku 2012, na samostatne stojacom a ohraničenom pozemku so samostatnou murovanou garážou, drevenou šopou a udiarňou s kvetinovou predzáhradkou a záhradou s ovocnými stromami a kríkmi.

Prízemie tvoria priestory: vstupná chodba, schodisko, chodba, kotolňa s práčovňou, kuchyňa, komora, hygienické zariadenie – WC a kúpeľňa (1x sprchový kút – plastová zástena), jedáleň, obývačka a priestor pod schodmi na uloženie osobných vecí vychovávateľov.

Podlažie tvoria: vstupná chodba, obytné miestnosti – detské izby: 2 dvojlôžkové a 2 trojlôžkové izby, hygienické zariadenie – samostatné WC a samostatná kúpeľňa (1x vaňa).

Detské izby sú vybavené štandardným nábytkom – posteľe, písacie stolíky, skrine, stoličky. Každé dieťa má svoju skriňu, skrinku kde má uložené svoje veci. Cenné veci si deti môžu dať do úschovy do trezora detského domova. Izby sa nezamkávajú. Pri vstupe do izieb detí, pokiaľ sú dvere zatvorené, vychovávateľ a ostatné deti klopú.

Pre osobnú hygienu sú určené dve kúpeľne a dve WC, kúpeľňa a WC na prízemí sú určené pre chlapcov, kúpeľňa a WC na poschodí sú určené pre dievčatá. Kúpeľne a WC sú uzamykateľné na kľúč pre zachovanie intimity a súkromia.

Vonkajšie priestory: tvoria ostatné plochy a nádvorie, ktoré sú využívané ako dvor a malá záhradka.

d) Byt pre mladých dospelých (do 01.03.2024 na adrese Šípková ul. č. 1, Banská Bystrica, momentálne v štádiu prieskumu trhu voľných bytov na prenájom a výberu vhodného bytu) – **kapacita 4 mladí dospelí.**

e) Priestory ambulantnej a/alebo terénnej formy výkonu opatrení sú prenajaté v budove Office centra na Skuteckého ulici súpisné číslo 133, orientačné číslo 30 v Banskej Bystrici, na 3. poschodí. Jedná sa o 3 miestnosti, pre psychológov, sociálnych pracovníkov a jedna miestnosť pre individuálnu prácu s klientom, alebo s rodinou.

Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov, zabezpečenie odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Celkový počet zamestnancov centra: 69 zamestnancov

Odborné činnosti a ďalšie činnosti sa vykonávajú v centre pre deti **pobytovou formou** prostredníctvom zamestnancov, ktorí:

- a) **sú členmi odborného tímu úseku starostlivosti o dieťa:** 7 zamestnancov
- ✓ 2 psychológovia s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
 - ✓ 2 sociálni pracovníci s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
 - ✓ 1 špeciálny pedagóg s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
 - ✓ 1 liečebný pedagóg s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
 - ✓ 1 fyzioterapeut s VŠ vzdelaním prvého/druhého stupňa v príslušnom odbore,
- sú členmi odborného tímu centra podpory profesionálnych rodín:** 3 zamestnanci
- ✓ 1 psychológ s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
 - ✓ 1 sociálny pracovník s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
 - ✓ 1 špeciálny pedagóg s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- b) zabezpečujú odbornú pomoc a starostlivosť v samostatne usporiadaných skupinách:
- ✓ **v prvej samostatne usporiadanej skupine** zabezpečujú starostlivosť 3 vychovávateľa, z toho 2 s VŠ vzdelaním, jeden so stredoškolským vzdelaním a 3 pomocní vychovávateľa z toho 2 so stredoškolským vzdelaním a 1 s VŠ vzdelaním prvého stupňa,
 - ✓ **v druhej samostatne usporiadanej skupine** zabezpečujú starostlivosť 3 vychovávateľa s VŠ vzdelaním, a 3 pomocní vychovávateľa: 1 so stredoškolským a 2 s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa,
 - ✓ **v špecializovanej samostatnej skupine (poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti)** zabezpečuje starostlivosť 6 zdravotných sestier (jeden úväzok zložený z dvoch polovičných úväzkov), z toho 3 s VŠ vzdelaním a 3 so stredoškolským vzdelaním a pomocný vychovávateľ s ekonomickými činnosťami so stredoškolským vzdelaním,
 - ✓ **v špecializovanej samostatnej skupine** pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu, s kombináciou postihnutí zabezpečuje starostlivosť 5 opatrovateliek so stredoškolským vzdelaním, 2 vychovávateľky s VŠ vzdelaním, pomocný vychovávateľ s ekonomickými činnosťami so stredoškolským vzdelaním,
- c) poskytujú starostlivosť deťom vo svojom domácom prostredí – 19 profesionálnych náhradných rodičov,
- ✓ z toho 6 s VŠ vzdelaním a 13 so stredoškolským vzdelaním,

Vykonávanie opatrení **ambulantnou a terénnou formou** realizujú:

- ✓ 3 psychológovia s VŠ vzdelaním druhého stupňa v študijnom programe psychológia
- ✓ 2 sociálni pracovníci/asistenti sociálnej práce s VŠ vzdelaním druhého/prvého stupňa v študijnom odbore sociálna práca.
- ✓ 1 odborný zamestnanec na prípadové konferencie/rodinné konferencie/iné odborné metódy s VŠ vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca

Centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť vykonávaných opatrení pobytovou formou aj prostredníctvom iných externých odborníkov, s ktorými spolupracuje – právnickými alebo fyzickými osobami:

- a) Centrum poradenstva a prevencie – diagnostiky, špecializované odborné činnosti, poradenstvo, metodická činnosť
- b) Detské integračné centrum

- c) Canisterapeut – metódy canisterapie
- d) Hipoterapeut – metódy hipoterapie
- e) Klinický psychológ - psychoterapeut
- f) Klinický logopéd
- g) Koordinátor prevencie Policajného zboru

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

Program centra je zverejnený na webovom sídle centra www.cdrbanskybystica.sk. Týmto spôsobom je zabezpečená možnosť kohokoľvek a kedykoľvek sa oboznámiť s jeho obsahom.

Deti, rodičia detí a iné fyzické osoby, pre ktoré sú vykonávané opatrenia, sú s programom oboznamovaní a je im vysvetlený pri prvom osobnom kontakte s pracovníkmi centra a to primerane veku a mentálnej úrovni.

V prípade vykonávania opatrení pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu, ak nebol prvý kontakt pracovníkov centra pred prijatím dieťaťa do centra, je dieťa oboznámené a je mu vysvetlený program pri jeho prijatí do centra sprevádzajúcim vychovávateľom a rodičom dieťaťa pri prvom osobnom stretnutí s pracovníkmi centra, ktoré musí byť zrealizované najneskôr do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa. Zodpovedný za oboznámenie rodičov dieťaťa s programom centra je sociálny pracovník.

Zodpovedný za oboznámenie detí, rodičov a iných fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia centra, s programom centra, je sociálny pracovník centra.

Pri realizácii opatrení ambulantnou a terénnou formou je zodpovedný za oboznámenie s programom centra odborný tím, ktorý konkrétne opatrenia vykonáva a to počas prvého stretnutia s rodinou.

Opis odborných metód s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Pri pobytových opatreniach:

Pri nastavení odbornej pomoci dieťaťu, ktoré bolo umiestnené do centra, je dôležitá vzájomná spolupráca multidisciplinárneho tímu, ktorý v našom centre tvorí sociálny pracovník – je koordinátorom tímu, psychológ, špeciálny a liečebný pedagóg, vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič, zdravotná sestra, odborný zamestnanec vykonávajúci metódy fyzioterapie. Sociálny pracovník v centre je koordinátorom IPRODu a zodpovedá za zabezpečenie kontinuity vykonávaných odborných činností pre dieťa, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie na základe rozhodnutia súdu.

a) Odborné metódy sociálneho pracovníka

1. prípadová štúdia a kazuistika
2. sociálna diagnostika (rodinná anamnéza, genogram, ekomapa)

3. prípadová konferencia
4. sociálne a odborné poradenstvo
5. sociálna terapia a rozbor problémovej situácie
6. individuálny rozhovor (informačný, poradenský, motivačný)
7. terénna sociálna práca - návšteva v BR, práca s biologickou rodinou v procese sanácie, rozvoj rodičovských zručností...
8. pozorovanie
9. zber a analýza údajov
10. sociálno-psychologický výcvik

b) Odborné metódy psychológa

1. psychologická intervencia – psychologické poradenstvo s dôrazom na podporu, stabilizáciu bezprostrednej emočnej reakcie dieťaťa na záťažovú situáciu prechodu do nového prostredia,
2. skrining psychického a emočného stavu
3. odborná psychologická diagnostika – vstupná, opakovaná
4. periodická odborná psychodiagnostika – len u detí do 3 rokov veku – cieľom je skrining psychomotorického vývinu dieťaťa
5. psychologické poradenstvo
6. individuálna psychoterapia
7. multisenzorická stimulácia, prvky bazálnej stimulácie, relaxácie
8. psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných, náhradných rodičov
9. psychologické poradenstvo s profesionálnymi rodinami
10. psychologické poradenstvo s mladými dospelými
11. konzultačno - poradenská činnosť pre zamestnancov centra

Psychológ v rámci skupinovej psychologickej práce môže používať tieto metódy:

1. Preventívne programy
2. Sociálno-psychologické výučby (SPV)
3. Rodinné a párové poradenstvo.

Z externých zdrojov centrum v psychologickej oblasti zabezpečuje:

1. Klinického psychológa
2. Psychoterapiu

c) Odborné metódy špeciálneho pedagóga

1. špeciálnopedagogická diagnostika a rediagnostika
2. špeciálno pedagogické poradenstvo, konzultácie a metodická činnosť
3. individuálne, skupinové alebo hromadné poradenstvo a intervencia deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deťom s rizikovým vývinom
4. špeciálnopedagogická intervencia – plán špeciálno-pedagogickej intervencie pre dieťa (intervenčný, reedukačný, kompenzačný, rehabilitačný, korekčný a preventívny)
5. depistáž – včasná detekcia a intervencia problémov detí so zdravotným postihnutím a vývinovými poruchami
6. realizuje preventívne programy na elimináciu rizikových faktorov na zvýšenie kvality života dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a rizikovým vývinom

7. terapie alebo ich prvky – muzikoterpia, arteterapia, biblioterapia, dramaterapia, ergoterapia, hrová, činnosť terapia, psychomotorická stimulácia, hipoterapia, canisterapia, aromaterapia, snoezelen – biely, vodný, farebný
8. korekcia deficitu oslabených čiastkových funkcií metódou Sindelar
9. spolupráca, konzultácia so školami a školskými zariadeniami (MŠ, ZŠ, ŠZŠ, SŠ, CŠPP, LVS, RC, DC)
10. individuálne a skupinové intervencie v procese osamostatňovanie sa mladého dospelého, konzultácie a poradenská činnosť
11. štúdium dokumentácie a odbornej literatúry

d) Odborné metódy liečebného pedagóga

1. liečebnopedagogická diagnostika a rediagnostika
2. liečebno pedagogické poradenstvo, konzultácie a metodická činnosť
3. liečebnopedagogická intervencia vo forme jednorazových cvičení v rámci: bazálnej stimulácie, senzomotorickej stimulácie, aktivácie a mobilizácie psychických síl, tréningu kognitívnych schopností, sociointegračných a sebaobslužných cvičení, terapie a korekcií porúch vývinu, liečebnopedagogická intervencia pri pruchách správania)
4. liečebnopedagogická intervencia ako súvislý korekčný, podporný, individuálny edukačný, psychosociálne rehabilitačný, krízový program (individuálne alebo skupinové terapie alebo ich prvky – muzikoterpia, arteterapia, biblioterapia, dramaterapia, ergoterapia, hrová, činnosť terapia, psychomotorická stimulácia, hipoterapia, canisterapia, aromaterapia, snoezelen – biely, vodný, farebný)
5. monitoruje výskyt a realizuje preventívne opatrenia v oblasti porúch vývinu, zdravia, správania, sociálno-patologických javov, iných negatívnych javov (zanedbávanie, ohrozenie, rizikové a málo podnetné prostredie)
6. spolupráca, konzultácia so školami a školskými zariadeniami (MŠ, ZŠ, ŠZŠ, SŠ, CŠPP, LVS, RC, DC)
7. individuálne a skupinové intervencie v procese osamostatňovanie sa mladého dospelého, konzultácie a poradenská činnosť
8. štúdium dokumentácie a odbornej literatúry, vedenie spisovej agendy

e) Odborné metódy fyzioterapeuta:

1. špeciálne metódy v rámci LTV (Bobath technika, Vojtova metodika, kineziotaping, pasívne cvičenia, aktívne cvičenia, aktívne asistované cvičenia, dýchacia gymnastika, orofaciálna stimulácia, rehabilitačné polohovanie),
2. metódy masáží (klasická masáž, reflexná masáž, bankovanie),
3. canisterapia (polohovanie, aktívne asistované cvičenia, stimulačné cvičenia)
4. hippoterapia (zabezpečená externe)
5. hydroterapia (vírivý kúpeľ, hydrokinezioterapia)
6. thermo terapia (teplé zábaly)
7. fytoterapia (aplikácia bioptronovej lampy + filtre)

f) Odborné metódy zdravotnej sestry

Odborná starostlivosť v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku je, okrem pomocného personálu a členov odborného tímu, poskytovaná najmä zdravotnou sestrou. Voľba a vykonávanie niektorých opatrení je závislé od zdravotného stavu dieťaťa. Plán komplexnej starostlivosti o dieťa je zameraný na komplexnú pomoc predovšetkým v rámci odbornej zdravotnej starostlivosti, ako aj v procese výchovy a vzdelávania, nevynímajúc proces socializácie. Metódy, ktoré realizuje zdravotná sestra:

1. tvorba a vyhodnocovanie plánu komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti (vypracúva sa pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť na základe lekárskeho posudku – deti s ťažkým zdravotným postihnutím)
2. ošetrovateľské úkony v zmysle štandardov práce, vedenie príslušnej ošetrovateľskej dokumentácie
3. odborné metódy polohovania
4. techniky konceptu bazálnej stimulácie
5. orofaciálna stimulácia
6. spolupráca s odborným tímom
7. odborné semináre a kreditové vzdelávanie sestier

g) Odborné metódy vo výchovnej činnosti:

V oblasti výchovnej činnosti sa vykonáva individuálna alebo skupinová práca zameraná na identifikáciu a následné napĺňanie potrieb dieťaťa, vytváranie bezpečného prostredia pre dieťa, kontakt dieťaťa s biologickou rodinou a blízkymi osobami a vzdelávanie dieťaťa, príprava dieťaťa na budúcnosť, jeho osamostatnenie sa, zdravotnú starostlivosť a pod. Používané metódy:

1. individuálny prístup k dieťaťu (diagnostikovanie a napĺňanie potrieb dieťaťa, vytváranie bezpečného prostredia pre dieťa, podpora kontaktov dieťaťa s biologickou rodinou a blízkymi osobami, výchova a vzdelávanie dieťaťa, príprava dieťaťa na budúcnosť, osamostatnenie sa, zdravotná starostlivosť), sprevádzanie dieťaťa
2. skupinová práca s deťmi
3. vedenie pedagogickej dokumentácie
4. účasť na prípadových konferenciách
5. výchovné poradenstvo
6. preventívne aktivity
7. konzultácie (poskytnúť rodičom, iným príbuzným, pedagógom v školách....)
8. krízová intervencia
9. metódy povzbudzovania, názorové, verbálne, činnostno-praktické, metóda príkladu, objasňovania, presvedčovania, vysvetľovania, cvičenia a navykania, zhodnocovania, metóda kooperácie, aktivizujúce metódy, situačno-problémové metódy
10. metóda zážitkového učenia
11. motivačné, fixačné, metódy opakovania, hodnotenia
12. vysvetľovanie, rady, povzbudzovanie, pochvala, odmena/trest
13. prvky pedagogiky Montessori

Pri ambulantných a terénnych opatreniach:

Intervencie prostredníctvom opatrení vykonávaných ambulantnou a/alebo terénnou formou sú orientované na prácu s dieťaťom, dieťaťom a jeho rodinou, náhradným rodičom a mladým dospelým po ukončení náhradnej starostlivosti. V centre sa vykonáva najmä sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť. Ak je to potrebné a účelné môžu byť do práce s dieťaťom a jeho rodinou prizvaní aj ďalší odborníci (napr. špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg a pod.). Odborné metódy na výkon opatrení ambulantnou formou a terénnou formou sa realizujú formou individuálnej práce s klientom, skupinovej práce so skupinou klientov, alebo kombináciou oboch foriem. Výkon opatrení ambulantnou a/alebo terénnou formou sa realizuje podľa podprogramov, ktoré sú zverejnené na webovej stránke centra. V každom podprograme je uvedený jeho cieľ, obsah a pre akú cieľovú skupinu je určený.

U každého podprogramu na vykonávanie jednotlivých opatrení a odborných metód práce priamo s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v závislosti od cieľovej skupiny, pre ktorú sú vykonávané, je stanovený minimálny a maximálny počet hodín. Počet hodín vybraného podprogramu je možné upravovať v závislosti od potrieb rodiny a dieťaťa, a s ich súhlasom. Pracovník centra pracujúci s rodinou má právo realizovať témy a metódy podľa potrieb rodiny.

Centrum vykonáva opatrenia a odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa. O vyťažnosti centra pre vykonávanie takýchto opatrení a odborných metód práce písomne informuje riaditeľ centra vedúceho oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica v mesačných intervaloch vždy do 3. dňa v mesiaci.

Metóda prípadovej konferencie, rodinnej konferencie lebo iná odborná metóda na zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny, posúdenie možnosti rodiny, príbuzných a iných blízkych osôb riešiť situáciu dieťaťa a jeho rodiny s cieľom vypracovania konkrétneho adresného merateľného plánu riešenia situácie dieťaťa a jeho rodiny, s aktívnym partnerským zapojením širokej rodiny, komunity všetkých formálnych i neformálnych zdrojov podpory rodine pri riešení situácie dieťaťa sa vykonáva podľa § 7 ods. 7 vyhlášky

Odborné metódy a techniky sociálnej práce:

- 1) Zber anamnestických údajov o rodine a jej členoch, analýza materiálov
- 2) Pozorovanie
- 3) Interview, rozhovor
- 4) Motivačné rozhovory s cieľom podporiť rodinu v procese realizácie zmeny; motivačné rozhovory s pomenovaním konzekvencií neriešenia situácie, ktorá dieťa ohrozuje, motivačné rozhovory s prvkami validizácie
- 5) Prípadová konferencia
- 6) Diagnostika rodiny
- 7) Návštevy rodiny ako diagnostická metóda
- 8) Sieťovanie
- 9) Intervencie

- 10) Sociálne poradenstvo základné, odborné
- 11) Tréning – ide predovšetkým o tréning zameraný na prekonávanie strachu, tréning na zvyšovanie sebaúvery a pozitívneho seba hodnotenia, tréning základných rodičovských zručností, ich rozvoj, sociálnych zručností, tréning konštruktívnej hádky, tréning v asertivite, tréning
- 12) Modelovanie, hranie rolí – táto metóda sa využíva i v spojení s ďalšími metódami
- 13) Prípadová konferencia – je plánované koordinované a štruktúrované stretnutie všetkých do prípadu zainteresovaných strán – rodičia, deti, odborníci jednotlivých inštitúcií, ktorí pracovali alebo budú pracovať s dieťaťom alebo jeho rodinou, prípadne, aj členovia širšej rodiny, ak môžu byť prínosom pre riešenie problémovej situácie dieťaťa a jeho rodiny
- 14) Krízová intervencia
- 15) Posilňovanie – pozitívne posilňovanie ako špecifická forma podpory rodiny
- 16) Povzbudenie
- 17) Evaluácia/vyhodnotenie
- 18) a iné metódy a techniky práce

V rámci psychologického pomoci a starostlivosti poskytuje psychológ psychologické poradenstvo orientované na naplnenie vytýčených cieľov. Psychologickými prostriedkami facilituje proces transformácie orientovaním sa na posilnenie vnútorných zdrojov jednotlivca, rodiny ako systému, pomáha implementovať zmeny do života jednotlivca i rodiny a podporuje ich realizáciu. Realizuje a poskytuje:

- 1) Psychologickú intervenciu (zameraná je na stabilizáciu emočných reakcií súvisiacich so situáciou, v ktorej sa dieťa a rodina nachádza počas vykonávania opatrení v centre)
- 2) Psychologické poradenstvo
- 3) Plánovanie poradensko-psychologického procesu a vedenie prípadu
- 4) Metodiky a nástroje psychologického posúdenia rodiny – diagnostiky
- 5) Odborná práca s motiváciou v štádiách realizácie zmien a ich udržiavania
- 6) Práca s odporom
- 7) Komunikačné stratégie (aktívne počúvanie, reflexie, parafrázovanie, sumarizácia, ocenenie rodiny)
- 8) Nácviky – komunikácie, rozvoj rodičovských zručností, empatia a rozvíjanie vzťahov, riešenia problémov
- 9) Intervenčné stratégie psychologického poradenstva (terapia hrou, intervencie, stratégie a techniky zamerané na ovplyvnenie spôsobu myslenia dieťaťa, metódy zamerané na zlepšenie sebaovládania, vytváranie nových vzorcov správania, znižovanie nežiaducich prejavov správania)

Spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov

Individuálne, podľa potreby rodiny a dieťaťa, zabezpečujeme pozvánkami účasť zástupcov sociálno-právnej ochrany, obcí, pedagógov, lekárov a iných spolupracujúcich odborníkov na prípadových konferenciách, podľa potrieb detí zabezpečujem individuálnu starostlivosť deťom v odborných ambulanciách – CPP, logopéd, skupinové činnosti napr. canisterapiu, hipoterapiu,

preventívne aktivity formou SPV s príslušníkom Polície povereným prevenciou, zapájame externých odborníkov do vzdelávania zamestnancov napr. prevencia sociálno-patologických javov, krízová intervencia u agresívneho dieťaťa, sebapoškodzujúceho sa dieťaťa, spolupracujeme s psychoterapeutom, klinickým psychológom.

Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

V špecializovanej samostatnej skupine, v ktorej sa poskytuje ošetrovateľská starostlivosť sa, vzhľadom k ťažkému zdravotnému stavu detí a poskytovaniu paliatívnej starostlivosti, kladie dôraz na techniky a metódy ošetrovateľského procesu, plánované a zaznamenávané v pláne ošetrovateľskej starostlivosti.

V samostatne usporiadaných skupinách tvoria všetci zamestnanci skupiny spoločne s deťmi (prihliadajúc na ich vek a mentálnu úroveň) plán akcií, aktivít, výletov a podujatí na nasledujúci rok. Z návrhu vypracovávajú vychovatelia ročný Plán výchovnej činnosti skupiny a aktivít pre deti tak, aby boli zohľadnené ich zvláštnosti a individuality. Ročný plán je rozpracovaný na jednotlivé mesiace. Úpravy v pláne sú povolené v závislosti od vzniknutej situácii. Plnenie mesačných aktivít z ročného plánu sa hodnotí v intervale spravidla 2-4 mesiace na porade skupiny a odborného tímu. Vyhodnotenie ročného plánu sa realizuje po ukončení roka na veľkej porade všetkých zamestnancov centra. Výchovná činnosť je zameraná na zdravý životný štýl, na rozvoj jednotlivých zložiek osobnosti, úctu k tradíciám, zásady slušného správania, samostatné hospodárenie a finančná gramotnosť.

Plánovanie individuálnej výchovnej práce s dieťaťom je činnosťou vychovávateľa/PNR v priamom kontakte s dieťaťom, ktorý spolu s dieťaťom primerane jeho veku a mentálnym schopnostiam plánuje čiastkové ciele a konkrétne úlohy, ktoré vo výchovnom pláne uvedie. Plán sa vyhodnocuje tak, aby zachytil rozvoj dieťaťa, či sa poradilo úlohy v danom období naplniť, ako to prežívalo dieťa, ako pristupovalo k daným úlohám, aké bolo jeho správanie, či použité metódy alebo odporúčania boli účinné. Forma vyhodnotenia je zaznamenaná v IPRODe. Dieťa má priestor vyjadriť svoj názor. Výchovný plán zohľadňuje v jednotlivých úlohách aj odporúčania členov odborného tímu, ktoré sú výsledkom diagnostiky alebo intervencie počas práce s dieťaťom. Ak je dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, alebo dieťa s rizikovým vývinom, v procese starostlivosti o dieťa sa plánuje aj špeciálnopedagogická intervencia a/alebo liečbnopedagogická intervencia. Plán výchovnej činnosti s dieťaťom a plán špeciálnopedagogickej intervencie a liečbno-pedagogický plán práce s dieťaťom na seba logicky nadväzujú. Priebežne a operatívne sa riešia novovzniknuté situácie. Plány sú súčasťou IPRODu, vypracovávajú a vyhodnocujú sa v termínoch a na obdobie stanovené v IPRODe.

Pri uplatňovaní výchovných postupov v Centre sú deti najmä motivované k želanému správaniu. Deti sa snažíme viesť k plneniu povinností, ktoré sú primerané ich veku a mentálnej úrovni, pedagogickými metódami a formami ako napr. hravou formou, súťaživou formou, názorným

príkladom, persúziou, poskytovaním pomoci, povzbudzovaním a odmenou v mimoriadnych prípadoch.

Odmenou je drobnosť (individuálne – pre niekoho kniha, hračka, sladkosť) za dobré vysvedčenie (individuálne od mentálnej úrovne, schopností a snahy dieťaťa sa hodnotí „dobré vysvedčenie“ – hodnotí vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti).

Pochvala pred všetkými deťmi na komunite sa považuje za odmenu pri dosiahnutom športovom úspechu, úspešným reprezentovaním v rôznych súťažiach (maliarske, spevácke a tanečné), výstave vytvorených prác a pod.

Opis obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Zámerom programu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je umožniť účastníkom získať prostredníctvom efektívneho interaktívneho spôsobu učenia informácie, vedomosti a praktické zručnosti nevyhnutné pre profesionálne vykonávanie náhradného rodičovstva. Rozsah prípravy je 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie, alebo 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie. Manžel profesionálneho náhradného rodiča, ak sa starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jedným z manželov, sa zúčastňuje najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností, pričom obsahom sú témy: vývinové štádiá dieťaťa a jeho potreby, príchod a odchod dieťaťa z profesionálnej náhradnej rodiny, strata a trauma, profesionálna náhradná rodina ako systém.

Pre zamestnanca, ktorý bol členom odborného tímu, alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite 3 roky, je rozsah prípravy najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností.

Proporcionálne rozdelenie prípravy je nasledovné:

- Poskytnutie základných teoretických informácií – 40 %
- Nácvik praktických zručností – 60 %

Obsah prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich so starostlivosťou v profesionálnej náhradnej rodine,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu 60 % z celkového počtu hodín prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

Pri príprave záujemcov budú použité metódy:

1. rozhovor,
2. pozorovanie,
3. skupinové aktivity,
4. dotazníky,
5. príklad dobrej praxe,
6. filmové ukážky,
7. interaktívne prednášky,
8. zážitkové techniky,
9. a iné podľa potreby.

Po ukončení prípravy tím vypracuje zhodnotenie prípravy, ktorého súčasťou je najmä

1. zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
2. zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
3. záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

Na účely prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je zriadený tím, ktorý tvorí koordinátor – špeciálny pedagóg, psychológ a sociálny pracovník centra podpory profesionálnych rodičov.

Termíny prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v roku 2024:

26.02.2024 – 13.03.2024

16.09.2024 – 02.10.2024

Podmienkou na realizáciu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je minimálny počet účastníkov 5. V prípade zvýšeného záujmu o prípravu centrum môže realizovať prípravu aj mimo stanovených termínov, o čom bude záujemcov informovať.

Miesto realizovania prípravy:

Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica, Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica

Žiadosti o zaradenie do prípravy je možné posielat' písomne poštou na adresu centra, alebo e-mailom na adresu: cpr@dedsvetluka.sk.

Po obdržaní žiadosti fyzickej osoby o zaradenie do prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, bude každý záujemca do 5 pracovných dní písomne informovaný o zaevidovaní žiadosti, tiež o najbližšom termíne prípravy a časovom rozvrhnutí prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti. V prípade, že záujemca prejaví záujem o skorší termín prípravy, informuje ho tím zriadený na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, ktoré dostupné centrum pre deti a rodiny realizuje prípravu v skoršom termíne a ponúkne mu možnosť sprostredkovanie prípravy v tomto centre.

Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou

Zamestnanci centra vykonávajúci opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou sú klientom k dispozícii **na adrese:** Office centrum Skuteckého 30 - III. poschodie, 974 01 Banská Bystrica **vo všetkých pracovných dňoch** v čase od 08,00 hod. do 13,30 hod., alebo v termínoch dohodnutých s klientom.

Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Plánovanie vykonávania opatrení pre dieťa umiestnené v centre na pobytové opatrenia na základe rozhodnutia súdu sa realizuje v spolupráci s orgánom SPODaSK, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom. Vypracováva sa Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (ďalej len „IPROD“).

IPROD tvoria čiastkové plány vykonávania odborných činností:

1. plán sociálnej práce
2. plán výchovnej práce s dieťaťom
3. hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra
4. plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje
5. plán špeciálnopedagogickej intervencie pre dieťa ak je dieťa v starostlivosti špeciálneho pedagóga centra alebo liečebnopedagogický plán ak je dieťa v starostlivosti liečebného pedagóga centra

IPROD je komplexne vypracovaný pre každé dieťa po uskutočnení prípadovej konferencie, ktorá sa uskutoční do 2 týždňov od prijatia dieťaťa. Na prípadovej konferencii sa stanovujú hlavné ciele vo všetkých oblastiach plánovania pomoci dieťaťu a jeho rodine. Pri plánovaní IPRODu je nevyhnutná spolupráca všetkých zainteresovaných subjektov pri nastavení adekvátnej a odbornej

pomoci dieťaťu. Do jedného mesiaca od prijatia dieťaťa do centra sa realizuje komplexné posúdenie dieťaťa, ktorého výsledkom sú odporúčania pre nastavenie cieľa odbornej práce s dieťaťom a čiastkových plánov v IPRODE. Cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou, alebo fyzickou osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, je určený orgánom SPODaSK spoločne s centrom. Koordinátorom IPRODu je sociálny pracovník, ktorý zodpovedá za kontinuitu vykonávaných odborných činností.

V IPRODe je určený termín prehodnotenia plnenia cieľa odbornej práce (vyhodnocuje sa najmenej jedenkrát za 6 mesiacov, v prípade výchovných opatrení najmenej jedenkrát za 5 mesiacov) spolu s prehodnotením plnenia jednotlivých čiastkových plánov, ktoré nadväzujú na cieľ odbornej práce IPRODu. O spôsobe a kritériách hodnotenia plnenia cieľa odbornej práce IPRODu sa dohodne odborný tím spoločne so všetkými zainteresovanými subjektmi. Čiastkové plány IPRODu sa vyhodnocujú priebežne, v závislosti od stanovených termínov plnenia úloh (spravidla v období 2 - 4 mesiace). Vyhodnotenie IPRODu sa realizuje za prítomnosti členov odborného tímu, vychovávateľa, ktorí realizujú čiastkové plány IPRODu – na stretnutí sa vyhodnotí plnenie úlohy a koordinujú sa ďalšie úlohy v čiastkových plánoch v súlade s cieľom odbornej práce s dieťaťom.

Úlohy v čiastkových plánoch sú plánované technikou SMART – špecifické, merateľné, akceptovateľné, reálne a termínované. Pri tvorbe úloh je zohľadnený názor dieťaťa.

1. Plán sociálnej práce

Plán sociálnej práce je jedným z čiastkových plánov IPRODu, vypracováva ho sociálny pracovník. Plán sociálnej práce vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutoční do dvoch týždňoch od prijatia dieťaťa do centra. Na tvorbe plánu sociálnej práce môžu participovať rôzne subjekty zapojené do pomoci rodine. Cieľ sociálnej práce je orientovaný na napĺňanie potrieb dieťaťa a je pochopiteľný a akceptovateľný pre všetky subjekty (hlavne pre dieťa a jeho rodičov). V pláne sú konkretizované jednotlivé úlohy, zadefinované kritérium hodnotenia splnenia úlohy a termín prehodnotenia úlohy. Cieľ plánu sociálnej práce a jeho plnenie sa hodnotí centrom a orgánom SPODaSK v určených termínoch. Prehodnotenie úloh sa vykonáva aj pri každej zmene, ktorá ma priamy vplyv na mieru ohrozenia dieťaťa. Výsledok prehodnotenia plnenia úloh vykonáva centrum spoločne s manažérom prípadu spravidla za účasti osôb participujúcich na tvorbe plánu sociálnej práce najmenej jedenkrát za 6 mesiacov.

Súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého v centre, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

Na pláne prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého aktívne participuje mladý dospelý spoločne so sociálnym pracovníkom a sprevádzajúcim vychovávateľom/PNR. Plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého je predmetom prípadovej konferencie, ktorá sa koná pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa. Úlohy v pláne sú zamerané individuálne vzhľadom na osobnosť mladého dospelého napr. na posilnenie sociálnych zručností, komunikačných schopností, finančnú

gramotnosť a pod. Plán vyhodnocuje sociálny pracovník, odborný tím a mladý dospelý v stanovených termínoch.

Plán osamostatňovania sa mladého dospelého je súčasťou písomne dohodnutých podmienok zotrvania mladého dospelého v centre po dovŕšení jeho plnoletosti. Plán kontinuálne nadväzuje na plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaného najmenej 1 rok pred dovŕšením plnoletosti. Súčasťou tohto plánu je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania a ďalšie náležitosti potrebné na vykonávanie opatrení a na sledovanie plnenia ich účelu.

2. Plán výchovnej práce s dieťaťom

Vychovávateľ/PNR spolu s dieťaťom, primerane jeho veku a mentálnej úrovni, plánuje čiastkové ciele a úlohy na ich dosiahnutie, ktoré tvoria plán výchovnej práce s dieťaťom na stanovené obdobie (spravidla 2 - 4 mesiace). Za vypracovanie a vyhodnocovanie plánu výchovnej práce s dieťaťom v termínoch určených v IPRODe zodpovedá vychovávateľ/PNR. Výchovný plán vychádza z komplexného posúdenia dieťaťa a odporúčaní jednotlivých členov odborného tímu, zohľadňuje v jednotlivých úlohách výsledky diagnostiky alebo intervencií počas práce s dieťaťom.

Mladšie deti, primerane veku a mentálnej úrovni, tvoria a vyhodnocujú svoje plány spoločne s vychovávateľom. Plán výchovnej práce si každé dieťa od 15 rokov tvorí aktívne s podporou a pomocou vychovávateľa a zúčastňuje sa stretnutia k jeho vyhodnoteniu spoločne s členmi odborného tímu a vychovávateľom.

Každý profesionálny náhradný rodič vypracováva plán výchovnej práce s dieťaťom. Dieťa primerane veku a mentálnej úrovni participuje na tvorbe a vyhodnotení plánu. Od 15-teho roku života tvoria a vyhodnocujú plán výchovnej práce samotné deti v spolupráci s profesionálnym náhradným rodičom. Plán výchovnej práce sa tvorí podľa individuálnych potrieb dieťaťa a podľa odporúčaní psychológa, špeciálneho pedagóga, resp. podľa odporúčaní pediatra, odb. lekára a iných špecialistov. Písomné vyhodnotenie plánu výchovnej práce profesionálny náhradný rodič v stanovených termínoch konzultuje s tímom centra podpory profesionálnych náhradných rodičov počas návštev v profesionálnych náhradných rodinách.

Výchovná činnosť je zameraná predovšetkým na:

- a) oblasť výchovy (sebaobslužné činnosti)
- b) sociálne zručnosti (spolurozhodovanie, finančná gramotnosť)
- c) oblasť vzdelávania a pomoci pri príprave do školy - silné a slabé stránky
- d) oblasť záujmovej a rekreačnej činnosti (talent a voľný čas)
- e) oblasť emociálnosti (prežívanie, vzťah k sebe, k iným)
- f) oblasť zdravotnej starostlivosti
- g) oblasť spolupráce s rodinou dieťaťa
- h) oblasť spolupráce s osobami blízkymi dieťaťa

3. Hlavné úlohy psychologickej činnosti

Psychológ centra vypracováva Hlavné úlohy psychologickej činnosti, ktoré sú jedným z čiastkových plánov IPRODu – pravidelne sa vyhodnocujú a dotvárajú pri prehodnocovaní IPRODu. Podkladom pre ich vypracovanie je správa, v ktorej je zhodnotený adaptačný proces

dieťaťa, predbežné diagnostické závery zo vstupnej diagnostiky a odporúčania pre výchovnú a odbornú činnosť, prípadne odporúčanie na inú odbornú intervenciu. Táto správa a vstupná psychologická diagnostika sú súčasťou komplexného posúdenia situácie dieťaťa.

Hlavné úlohy psychologickéj činnosti sa vyhodnocujú za obdobie, na ktoré sa úlohy tvorili. Vyhodnotenie hlavných úloh psychologickéj činnosti je súčasťou IPRODu.

4. Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti

Ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje, je v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti vypracovávaný Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti. Vedie ho ošetrojúca sestra. Pri prijímaní dieťaťa do skupiny je spracované vstupné posúdenie zdravotného stavu dieťaťa a zápisy o poskytnutej ošetrovateľskej starostlivosti, z ktorého následne vyplývajú ošetrovateľské diagnózy a z nich ciele ošetrovateľskej starostlivosti podľa štandardov ošetrovateľskej starostlivosti. Ošetrovateľské výkony sa zaznamenávajú v každej službe do ošetrovateľskej dokumentácie dieťaťa. Výkony sa prehodnocujú na základe zmeny zdravotného stavu dieťaťa. Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti je vyhodnocovaný denne, zhodnotením zdravotného stavu dieťaťa v ošetrovateľskej dokumentácii.

5. Plán špeciálno-pedagogickej intervencie, liečebno-pedagogický plán práce s dieťaťom

Špeciálny pedagóg v procese starostlivosti o dieťa, na základe záverov odbornej špeciálnopedagogickej diagnostiky dieťaťa (je súčasťou komplexného posúdenia situácie dieťaťa) a aktuálneho zdravotného stavu, plánuje vlastnú špeciálnopedagogickú intervenciu - plán špeciálnopedagogickej intervencie pre dieťa, ktorý obsahuje konkrétne ciele práce s dieťaťom a ďalšie úlohy, ktoré majú súvislosť s dieťaťom. Plán je súčasťou IPRODu, vyhodnocuje sa podľa stanovených termínov. Špeciálny pedagóg participuje s pedagogickými zamestnancami pri tvorbe výchovnej práce s dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a rizikovým vývinom.

Liečebný pedagóg realizuje liečebno-pedagogickú diagnostiku so spracovaním diagnostickej správy, ktorá je súčasťou komplexného posúdenia situácie dieťaťa. V procese plánovania práce s dieťaťom tvorí liečebno-pedagogický plán práce s dieťaťom a programy (inkluzívne, stimulačné, korekčné, krízové, poradenské a preventívne) práce s dieťaťom a skupinou, vytvára interaktívne koncepty pomoci a zároveň zapája deti, odborných a pedagogických zamestnancov a rodičov dieťaťa do plánovania prevencie a intervencie. Plán je súčasťou IPRODu, vyhodnocuje sa podľa stanovených termínov.

Plán vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou obsahuje cieľ, konkrétne odborné metódy, podrobnosti ich vykonávania, rozsah vykonávaných metód vyjadrený v osobohodinách, označenie a pracovné zaradenie zamestnanca centra, ktorý bude za vykonávanie opatrení pre fyzické osoby zodpovedať, počet zamestnancov, ktorí sa budú na vykonávaní opatrení podieľať, dôvody ukončenia odborných činností, spôsob a časový harmonogram priebežného a záverečného hodnotenia vykonávania opatrení v centre. Cieľ plánu vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou je totožný s cieľom sociálnej práce s dieťaťom, ktorý vypracúva orgán SPODaSK.

Plán vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou sa vypracúva v spolupráci s rodičmi dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, prípadne náhradnými rodičmi, alebo mladým dospelým a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom, ďalej s pracovníkom SPODaSK, ktorý vedie prípadovú sociálnu prácu a ďalšími subjektmi spolupracujúcimi na pláne.

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Vlastné zdroje centra

Pre voľno-časové aktivity má centrum v hlavnej budove na Kollárovej ulici k dispozícii dvor, kde sa nachádzajú hojdačky, šmykľavka, pieskovisko, preliezačky, malý bazén a altánok. V budove sú tri multisenzorické miestnosti - snoezeleny – biely, farebný a vodný. V dome na Rudlovskej ceste je pre deti stôl na stolný tenis, trampolína, na Sládkovičovej ulici je novo vybudovaná posilňovňa a samostatná relaxačná miestnosť, trampolína, basketbalový kôš. Obidva rodinné domy majú dvor, kde je možné venovať sa rôznym pohybovým aktivitám a záhradu, kde deti môžu získavať a zdokonaľovať svoje manuálne zručnosti v oblasti záhradníckych prác. Pre deti sú v skupinách k dispozícii športové potreby – lopty, korčule, lyže, sánky, boby, hokejky, bicykle, kolobežky, bedminton, a iné.

Centrum pripravuje a organizuje aktivity pre zmysluplné trávenie voľného času detí, napr. MDD, Vianočné posedenie, výroba veľkonočných vajíčok, tvorivé dielne, karneval, výlety do okolia, halloween, a rôzne iné, podľa ročných období a príležitostí.

Externé zdroje v okolí

Deti navštevujú krúžky podľa aktuálnej ponuky školy, ktorú navštevujú, alebo podľa ponúk rôznych športových klubov v Banskej Bystrici a blízkom okolí, či miesta bydliska PNR. Krúžky si deti vyberajú samé podľa svojich záujmov a záľub, napr. hokej, florbal, tanec, spev.

V rámci mesta Banská Bystrica sú možnosti navštevovať rôzne športové kluby, záujmové krúžky, centrá voľného času, tanečné skupiny. Nachádza sa tu tiež základná umelecká škola, plaváreň, plážové kúpalisko, kino, divadlá, divadlo – štúdio tanca, múzeá, galéria, vedecká knižnica, hvezdáreň, zimný štadión, mestské parky s ihriskami, športová zóna v parku pod Pamätníkom SNP (hojdačky, trampolíny, posilňovacie stroje, korčuliarska dráha), Slovenské osvetové stredisko (tvorivé dielne). Je možnosť navštevovať rôzne kultúrne podujatia organizované mestom Banská Bystrica a inými neziskovými organizáciami, alebo spoločnosťami (napr. Radvanský jarmok, Dohoda, Majáles, MDD, premietanie hokejových zápasov na námestí počas MS v hokeji, otvorenie a ukončenie školského roka spojené s koncertom speváckych skupín a iné).

Je možné využiť aj okolitú prírodu na turistiku a oddych. Tiež sú v blízkosti Banskej Bystrice rôzne športové strediská na letné a zimné športy (Sásovská dolina, Šachtičky, Špania dolina, Selce – Čachovo, Králiky, Tajov, Malachov a iné). V blízkosti Banskej Bystrice je možnosť splavovať Hron.

Deti majú možnosť slobodného výberu vierovyznania

V profesionálnych náhradných rodinách majú deti k dispozícii v rodinných domoch napr. hojdačky, pieskoviská, bazény. Deti v profesionálnych náhradných rodinách, ktoré bývajú v bytovkách, majú možnosť využívať športoviská a ihriská v bezprostrednej blízkosti. V rámci bydliska profesionálnej náhradnej rodiny je možnosť navštevovať rôzne kultúrne a spoločenské aktivity (kultúrne domy, športové haly, kiná, divadlá a pod). Zabezpečenie krúžkov je možné prostredníctvom vzdelávacích poukazov, alebo z príspevku na dieťa. Profesionálni náhradní rodičia môžu využívať okolitú prírodu na turistiku a oddych v blízkom okolí. Deti majú možnosť slobodného výberu vierovyznania. Deti z profesionálnych náhradných rodín sú členmi rôznych folklórnych súborov, s ktorými vystupujú v SR i v zahraničí. Navštevujú Základné umelecké školy – hry na husle, tanec.

Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Deťom v centre je pri prijatí do centra zabezpečená vstupná lekárska prehliadka. Počas pobytu v centre je zabezpečovaná pravidelná lekárska prehliadka pediatrická a stomatologická, podľa pozvánok lekárov. Deti zo samostatných skupín navštevujú rôznych pediatrov v rámci mesta Banská Bystrica. Pokiaľ má prijaté dieťa obvodného pediatra v rámci mesta Banská Bystrica, ostáva v jeho starostlivosti aj po prijatí do centra. Ak je dieťa prijaté z iného okresu, prehlási sa, po dohode s rodičom, k pediatriovi v Banskej Bystrici. Pediatra navštevujú podľa potreby – v prípade ochorenia, alebo podľa pokynov lekára (kontroly). Ak je dieťa umiestnené v špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľským procesom, dochádza pediater do skupiny za deťmi. Všetky pokyny a odporúčania lekárov sú plnené. V prípade návrhu lekára na kúpeľný pobyt, centrum vybavuje dokumentáciu a zabezpečuje realizáciu pobytu v kúpeľoch. Centrum spolupracuje s kúpeľmi v Kováčovej, Bardejove, Novom Smokovci.

Odborné ambulancie sa navštevujú v rámci mesta Banská Bystrica, a to v DFNsP Banská Bystrica, a iných zdravotníckych zariadeniach (napr. ambulancie gastroenterologická, neurologická, pneumologická, očná, chirurgická, kardiologická, ...). Odborné ambulancie navštevujú podľa vývoja zdravotného stavu a odporúčania pediatra alebo lekára špecialistu. Ak je nevyhnutné zabezpečiť zdravotnú starostlivosť v špeciálnych odborných pracoviskách, po odporúčení lekára, centrum túto starostlivosť zabezpečí v ktoromkoľvek meste. V Banskej Bystrici je 24 hodinová urgentná lekárska starostlivosť zabezpečená v DFNsP. Všetky detské ambulancie, ktoré navštevujeme s deťmi sa nachádzajú v meste Banská Bystrica.

Navštevujeme s deťmi aj odborné špecializované pracoviská v Bratislave – kardiologické centrum, nefrológiu, očnú ambulanciu. Pedopsychiater, v dispenzári ktorého sú deti z centra, má sídlo v BB, vo Zvolene, v Rimavskej Sobote a v Poltári. Je to vzhľadom k chýbajúcemu dostatočnému počtu pedopsychiatrov v okrese Banská Bystrica, ale aj v rámci celej SR. Na vyšetrenia sa dopravujeme služobným vozidlom, prípadne mestskou hromadnou dopravou. Na vyšetrenie deti sprevádzajú zamestnanci skupiny. Ak je dieťaťu nariadené pobytové opatrenie súdu v centre, centrum je oprávnené, v súvislosti s rozhodovaním o zdravotných úkonoch, o tejto veci rozhodnúť v plnom rozsahu. Centrum v týchto prípadoch informuje rodiča a aj zabezpečuje

jeho informovaný súhlas. Informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade neodkladnej starostlivosti, ak nemožno včas získať informovaný súhlas, ale ho možno predpokladať.

Základná zdravotná starostlivosť deťom v profesionálnych náhradných rodinách je zabezpečená v mieste trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča, resp. v najbližšej spádovej oblasti (u profesionálnych náhradných rodinách, ktoré bývajú v malých obciach). Starostlivosť v odborných ambulanciách je zabezpečovaná v mieste bydliska profesionálneho náhradného rodiča, resp. v najbližšom zdravotníckom zariadení v okresných a krajských mestách. Ak je nevyhnutné zabezpečiť zdravotnú starostlivosť v špecializovaných odborných pracoviskách, po odporúčení lekára, centrum túto starostlivosť zabezpečí v mieste daného špecializovaného pracoviska.

Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Samostatne usporiadané skupiny

Zabezpečenie školskej dochádzky:

- a) Základné školy v rámci mesta Banská Bystrica, len s vyučovacím jazykom slovenským.
- b) V prípade potreby a v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy v meste Banská Bystrica je možné zabezpečiť výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v triedach škôl a školských zariadení určených pre žiakov bez špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb – integrácia
- c) Špeciálna základná škola na Ďumbierskej ulici v Banskej Bystrici, s vyučovacím jazykom slovenským. Pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vo variante A, vo variante B, deťom s autizmom, deťom s viacnásobným postihnutím.
- d) Špeciálna materská škola internátna (povinná predškolská príprava), Liptovský Ján – pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vo variante C (dochádzku do školy zabezpečujeme služobným vozidlom, kedy deti zavážame na internát v sprievode vychovávateľa)
- e) Cirkevná základná škola v Banskej Bystrici
- f) Stredná odborná škola pod Bánošom
- g) Stredná priemyselná škola dopravná Zvolen
- h) Hotelová akadémia v Banskej Bystrici
- i) SŠ hotelových služieb a obchodu Zvolen
- j) Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb Očová

Zabezpečenie školskej dochádzky sa v profesionálnych náhradných rodinách realizuje v mieste trvalého pobytu profesionálneho náhradného rodiča, resp. v najbližšom mieste, kde sa predškolské alebo školské zariadenie nachádza (materská škola, základná škola, špeciálne základná škola). Stredoškolské vzdelávanie je zabezpečené v rámci SR, s možnosťou bývania na internáte, alebo denného dochádzania.

Pri voľbe strednej školy poskytujeme dieťaťu poradenstvo, pomoc a podporu. Dieťa navštevuje strednú školu podľa vlastného výberu. Tiež o štúdiu na vysokej škole rozhoduje mladý dospelý.

Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

Pri právach dieťaťa vychádza Centrum z Deklarácie práv dieťaťa a dohovoru o právach dieťaťa.

Práva a z nich vyplývajúce, aj povinnosti, v centre dodržiavame a učíme deti takto:

1. Všetky deti majú právo na lásku a starostlivosť
 - máš právo na to, aby ťa niekto dospelý mal rád a staral sa o teba.
2. Všetky deti sú si rovné
 - si rovnako vzácny ako ostatné deti. Nezáleží na tom, či si malý, veľký, čierny, biely, dievča, chlapec, tučný, chudý alebo sa nejako inak odlišuješ od iných.
3. Každé dieťa má právo na dostatok zdravej výživy
 - máš právo na zdravé jedlo. Rodičia alebo iní dospelí majú povinnosť starať sa o teba, aby si nebol hladný. Máš právo odmietnuť, ale musíš si uvedomiť, že môžeš zostať hladný.
4. Každé dieťa má právo na vzdelanie
 - máš právo, ale aj povinnosť chodiť do školy a učiť sa. Nikto ti nesmie brániť chodiť do školy.
5. Každé dieťa má právo na zdravotnú starostlivosť
 - keď si chorý a necítiš sa dobre, máš právo na ošetrovanie lekárom. Návštevu však musíš mať riadne potvrdenú lekárom a musíš sa riadiť jeho pokynmi.
6. Každé dieťa má právo na hru a voľný čas
 - máš právo hrať sa, alebo sa venovať svojim záujmom, keď si splníš povinnosti do školy a pomôžeš pri domácich prácach alebo tam, kde je to treba.
7. Deti nesmú pracovať
 - pomáhať pri domácich prácach je chvályhodné a nevyhnutné. Nikto ťa však nemôže nútiť ťažko pracovať. Zarábať peniaze v určitých podmienkach môžeš od 15 rokov.
8. Deti nesmú byť týrané
 - máš právo, aby sa dospelí o teba starali. Nikto ti nesmie ubližovať, biť ťa, nadávať ti a šikanovať ťa.
9. Deti sa nesmú stať obeťami násillia a vojny
 - v krajinách, kde je vojna, nesmie nikto nútiť deti bojovať.
10. Deti nesmú byť sexuálne zneužívané
 - nikto ťa nesmie objímať, bozkávať prípadne nútiť k pohlavnému styku bez tvojho dovolenia, keď ti je to nepríjemné.
11. Deti majú právo vyjadriť svoje názory
 - máš právo povedať, čo si myslíš, ale musíš to povedať slušne, bez kriku a nadávok a zároveň musíš rešpektovať názory iných.
12. Deti majú právo zvoliť si svoje vierovyznanie

- ak chceš, môžeš veriť v (akéhokoľvek) Boha, máš na to právo. Nikto by ti nemal brániť chodiť na miesta, kde sa s ním môžeš porozprávať (kostol, synagóga...).
13. Deti majú právo stretávať sa a združovať podľa vlastného výberu
- máš právo stretávať sa so všetkými dobrými deťmi, ktoré sú slušné a nenavádzajú ťa na zlé veci.
14. Deti majú právo na prístup k informáciám
- máš právo, aby si sa dozvedel všetko, čo ťa zaujíma a mal sa z čoho učiť prospešné veci.

Zvláštnu ochranu venujeme zdravotne ťažko postihnutým deťom v špecializovaných samostatných skupinách. V špecializovanej samostatnej skupine s poskytovaným ošetrovateľským procesom sa využívajú najmä práva nevyliciteľne chorých alebo umierajúcich, keďže ide o deti, ktoré sú v paliatívnom režime. A to sú:

1. právo v nevyliciteľnom štádiu ochorenia na takú úľavu a zmiernenie bolesti, ktoré zodpovedajú súčasným vedomostiam a možnostiam zdravotnej starostlivosti o nevyliciteľne chorých a umierajúcich
2. právo na humánnu starostlivosť
3. právo na dôstojné umieranie
4. právo na nádej a nezáleží na tom, že sa mení moja životná perspektíva
5. právo na stálu starostlivosť i napriek tomu, že sa cieľ uzdravenie z mojej choroby mení na zachovanie pohodlia a kvality života
6. právo byť ušetrený bolesti
7. právo na pomoc rodiny a na pomoc pre rodinu v súvislosti s prijatím nevyliciteľnej choroby alebo smrti
8. právo byť ošetrovaný pozornými, citlivými a skúsenými ľuďmi, ktorí porozumejú mojím potrebám
9. právo na komplexnú paliatívnu starostlivosť.

Okrem týchto základných práv majú deti ďalšie práva:

kontakt s rodičmi a ostatnými rodinnými príslušníkmi, aj osobami, ku ktorým má blízky vzťah:

1. na požiadanie dieťaťa je umožnené dieťaťu telefonicky kontaktovať rodiča,
2. dieťa má možnosť osobne navštíviť príbuzného v prirodzenom rodinnom prostredí (návšteva v biologickej rodine, návšteva počas prípadovej konferencie, ...),
3. dieťa má možnosť osobne navštíviť príbuzného aj na krátkodobý pobyt mimo centra (prázdniny, víkendy) na podnet príbuzného, ktorý však musí najmenej 3 dni vopred požiadať o súhlas ku krátkodobému pobytu dieťaťa mimo centra v jeho domácnosti,
4. príbuzný má možnosť osobne navštíviť dieťa v centre – zobrať si dieťa na prechádzku do mesta na dohodnutý čas počas dňa po školskom vyučovaní. Príbuznému nebude kontakt umožnený, ak bude príbuzný pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, správať sa agresívne, ak ho dieťa odmietne. Kontakt s dieťaťom môže byť obmedzený, ak jeho vplyv na dieťa je negatívny (spolupráca s vedúcou úseku, odborným tímom + príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prípadne políciou – podrobne zdokumentované v spisovej dokumentácii dieťaťa), alebo v individuálnych prípadoch môže prebiehať kontakt dieťaťa s príbuzným len za prítomnosti pracovníkov centra (vyšetrovanie v trestnoprávnej veci, pri ohrození dieťaťa – podrobne zadokumentované v spisovej dokumentácii dieťaťa),

5. príbuzný má možnosť osobne navštíviť dieťa v centre, počas dňa po školskom vyučovaní, má možnosť stráviť spolu s dieťaťom aj krátkodobý čas (niekoľko dní) v návštevnom byte centra,
6. dieťa má možnosť písomne kedykoľvek kontaktovať príbuzného,
7. príbuzný má možnosť písomne kedykoľvek kontaktovať dieťa. Pošta pre dieťa v centre je doručovaná na korešpondenčnú adresu Centra, kde ju preberie a zapíše do príslušnej evidencie na doručovanie pošty poverený zamestnanec, následne poštu neotvorenú odovzdá do rúk vedúcej úseku starostlivosti o dieťaťa, prípadne koordinátorovi Centra podpory profesionálnych náhradných rodín, ktorá ju osobne odovzdá dieťaťu,
8. dieťa má možnosť kontaktovať príbuzného elektronickou formou. Prístup na internet v samostatných skupinách je zabezpečený prostredníctvom wifi pripojenia. Deti môžu využívať pripojenie v stanovenom časovom intervale (od príchodu zo školy do času spánku). V profesionálnej náhradnej rodine je prístup dieťaťa zabezpečený individuálne podľa možností profesionálneho náhradného rodiča (káblové pripojenie, wifi, resp. mobilným pripojením),
9. ak dieťa vlastní mobilný telefón má možnosť kedykoľvek kontaktovať príbuzného. Vlastnenie a používanie mobilného telefónu je deťom umožnené s prihliadnutím na vek a mentálnu úroveň dieťaťa. Pravidlá používania mobilného telefónu sú s deťmi dohodnuté s ohľadom na zabezpečenie dostatočného oddychu a spánku a pre zdravý vývin dieťaťa v určený čas – spravidla od návratu zo školy do 22,00 hod. V profesionálnej náhradnej rodine je čas určený individuálne podľa dohody profesionálneho náhradného rodiča s dieťaťom,
10. príbuzný má možnosť kontaktovať dieťa telefonicky kedykoľvek na jeho vlastný telefón, ale aj na pracovný mobil skupiny. Od dieťaťa žiadame informáciu o kontakte príbuzných na jeho súkromný mobil z dôvodu značenia kontaktov dieťaťa s rodičmi, či inými príbuznými.

S deťmi sa v rámci SPV komunikuje o právach a povinnostiach, samé si tvoria a dávajú do rovnováhy práva a povinnosti. Sú informované, ako a kde sa môžu obrátiť o pomoc, ak to samé uznajú za vhodné. Deti majú v samostatne usporiadaných skupinách v spoločných priestoroch plagát s kódexom detských práv, pri ktorom sú umiestnené kontaktné údaje na

- ✓ Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately príslušnom mieste podľa sídla Centra
- ✓ Verejného ochrancu práv
- ✓ Komisára pre deti
- ✓ Komisára pre deti so zdravotným postihnutím
- ✓ Príslušný okresný súd a prokuratúru
- ✓ Linku detskej istoty
- ✓ Linka detskej dôvery
- ✓ Záchrané zložky 112.

Pri vchode do kmeňovej budovy je umiestnená poštová schránka na podnety, ako od detí, tak aj od iných občanov. Deti majú kedykoľvek voľný prístup k riaditeľovi centra, vedúcej úseku starostlivosti o dieťa, či iným zamestnancom odborného tímu.

Práva plnoletej fyzickej osoby (mladých dospelých), pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, s ktorými bola podpísaná dohoda o poskytovaní starostlivosti:

- ✓ Plnoleté fyzické osoby (mladí dospelí) majú právo na poskytnutie ubytovania v určených priestoroch centra.

- ✓ Plnoleté fyzické osoby (mladí dospelí) majú právo na zabezpečenie stravovania v priestoroch centra, prípadne v školskej jedálni.
- ✓ Plnoleté fyzické osoby (mladí dospelí) majú právo na zabezpečenie osobného vybavenia podľa normatívu ošatenia.
- ✓ Plnoleté fyzické osoby (mladí dospelí) majú právo na poskytnutie jednorazového príspevku na účely uľahčenia osamostatnenia sa.
- ✓ Pokiaľ sa plnoleté fyzické osoby (mladí dospelí) pripravujú na povolanie, tak majú právo na poskytnutie vreckového a vecného daru.
- ✓ Plnoleté fyzické osoby (mladí dospelí) majú právo na podporu a starostlivosť odborných pracovníkov centra (sociálne poradenstvo, psychologická starostlivosť a pod.).

Rodičia majú právo

1. na informácie o dieťati
2. informácie o dieťati podáva sociálna pracovníčka, s ktorou si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčená, že komunikuje s rodičom,
3. informácie o vzdelávacom procese a správaní dieťaťa môže podať aj vychovávateľ.
4. požiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti. Ak rodič požiada o zrušenie ústavnej starostlivosti sociálny pracovník mu poskytne poradenstvo o spôsobe podania žiadosti.
5. na stretávanie sa s dieťaťom.
6. centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa,
7. centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa,
8. ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum môže určiť, že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý je dieťaťu známou osobou, alebo len v centre, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky, alebo mimo centra na území obce, v ktorej je sídlo centra,
9. návštevy rodičov v centre musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatne usporiadanej skupine. Všetky návštevy bez výnimky prebiehajú výhradne v spoločných priestoroch, čím nie je dotknuté právo detí na súkromie. Termín návštevy rodičov je vopred dohodnutý so sociálnou pracovníčkou. Ak rodičia prídu neohlásení, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec. Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa vopred dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci činností dňa,
10. ak je to vhodné a účelné môže centrum, v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa, umožniť dieťaťu pobyt u rodičov,
11. vychovávateľ pred odchodom dieťaťa odovzdá rodičom Plán činnosti pre rodinu, v ktorom sú zaznamenané úlohy pre dieťa aj rodičov, ako aj výchovné usmernenia pre rodičov.
12. Každý kontakt s biologickou rodinou a osobou blízkou dieťaťu je službukonajúci vychovávateľ povinný zaznačiť do príslušného tlačiva.

Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

a) Opis povinností detí umiestnených v centre bol popísaný a daný do rovnováhy s právami detí popísaných v programe centra. Okrem popísaných základných povinností sú deti povinné:

1. spolupracovať s dospelými, v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu, prejavovať primeranú úctu a rešpekt k iným ľuďom,
2. plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam a možnostiam,
3. vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie,
4. plniť si povinnosti vo vzťahu k záujmovým aktivitám, ktoré prispievajú k rozvoju jeho osobnosti (voľno časovú aktivitu, ktorú si dieťa samé zvolilo na obdobie školského roka, je povinné aj pravidelne navštevovať),
5. šetrne zaobchádzať so zverenými vecami, nepoškodzovať majetok centra a cudzí majetok,
6. udržiavať poriadok a čistotu v osobných veciach,
7. dodržiavať predpisy a pokyny k ochrane bezpečnosti a zdravia, s ktorými bolo riadne oboznámené,
8. v prípade podozrenia z požitia alkoholu alebo iných drog podrobiť sa vyšetreniu (testovaniu) na prítomnosť alkoholu alebo iných drog,
9. dodržiavať základy hygieny,
10. pravidelné povinné návštevy lekára, preventívne prehliadky,
11. pomoc pri vedení domácnosti (pri nákupoch potravín, drogerie a iných komodít, pomoc pri príprave stravy, pomoc pri udržiavaní čistoty a poriadku v interiéri a exteriéri centra).

b) Povinnosti rodiča, príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa:

1. dodržiavanie pravidiel centra (neprijsť za dieťaťom pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, prísť v dohodnutý čas – ktorý sľúbil dieťaťu, alebo dohodol s pracovníkom centra, s dieťaťom sa v stanovenom čase vrátiť do centra),
2. šetrne zaobchádzať so zverenými vecami,
3. nepoškodzovať majetok centra ani cudzí majetok,
4. dodržiavať zásady slušného správania a komunikácie bez invektív a nadávok,
5. dodržiavať predpisy a pokyny k ochrane bezpečnosti a zdravia, pri osobnej návšteve v priestoroch centra,
6. odovzdať do úschovy predmety ohrozujúce výchovu, zdravie a bezpečnosť,
7. povinnosť rešpektovať dohodnuté podmienky – či už počas krátkodobého pobytu v priestoroch centra, alebo dieťaťa v jeho domácnosti, alebo počas návštevy dieťaťa v centre.

Taxatívny opis výchovných prostriedkov

Pri uplatňovaní výchovných postupov v Centre sú deti najmä motivované k želanému správaniu. Deti sa snažíme viesť k plneniu povinností, ktoré sú primerané ich veku a mentálnej úrovni, pedagogickými metódami a formami ako napr. hrovou formou, súťaživou formou, názorným príkladom, persúziou, poskytovaním pomoci, povzbudzovaním a odmenou v mimoriadnych prípadoch.

V prípade neželaného správania striktno dodržiavame pedagogickú zásadu – jeden priestupok – jedno opatrenie, ktoré nasleduje spravidla ihneď po priestupku, ako dôsledok neželaného správania. Opatrenie (sankciu) ukladá službukonajúci zamestnanec, ktorý zároveň rozhoduje o druhu sankcie a prípadne obdobia trvania sankcie. Pri určovaní sankcie sa prihliada na osobnosť dieťaťa a závažnosť priestupku. Dieťa má právo na vyjadrenie nesúhlasu so sankciou, avšak nie na nerešpektovanie udelenej sankcie. V prípade nesúhlasu so sankciou má dieťa právo komunikovať o situácii s vedúcou úseku starostlivosti o dieťa a s riaditeľom centra.

V centre platia pre deti všeobecné pravidlá na tieto výchovné situácie:

- a) koľko minút meškáš z vychádzky, dvakrát toľko minút sa ti uberie z nasledujúcej vychádzky,
- b) koľko hodín si bol „poza školu“ dvakrát toľko hodín si nahradíš účasťou na rôznych nepovinných školských podujatiach, doučovaní, vypracovávaním projektov, či aktívnou pomocou zamestnancom centra pri rôznych domácich prácach, alebo činnostiach v prospech samostatnej skupiny,
- c) ak si mobil stratíš, predáš, poškodíš – na nový si musíš ušetriť (dodržiava sa v spolupráci s rodičmi, či inými príbuznými. Neznamená to, že dieťa nemá možnosť byť v telefonickom kontakte s rodinou alebo príbuznými. Kontakt je v tomto prípade zabezpečený z pracovného mobilu samostatne usporiadanej skupiny),
- d) ak službukonajúci zamestnanec vidí u teba cigarety (napr. ti vypadli z vrečka, alebo videl, ako ponúkaš iné dieťa cigaretou, alebo zacítil dym z tvojej izby, alebo ťa videl za rohom domu fajčiť a držíš cigarety v ruke), tieto pred vychovávateľom polámeš a spláchnješ vo WC.

V prípade dieťaťa s poruchami správania alebo iným problémovým správaním sa individuálne pristupuje k nastaveniu režimového programu odborným tímom a zamestnancami samostatne usporiadanej skupiny (profesionálnym náhradným rodičom a tímom Centra podpory profesionálnych náhradných rodín) vzhľadom na individuálne potreby dieťaťa. Zásadou programu je podpora a pomoc dieťaťu – dostáva pravidelne každý deň v určený čas (väčšinou večer) možnosť svojho hodnotenia a zároveň spätnú väzbu od službukonajúceho zamestnanca. Program je nastavený na určené obdobie – o dĺžke, metódach, spôsoboch hodnotenia a kritériách úspechu rozhodujú zamestnanci odborného tímu a samostatne usporiadanej skupiny spoločne na pracovnej porade. O programe komunikuje s dieťaťom jeho vzťahová osoba zo samostatne usporiadanej skupiny, alebo z odborného tímu. Dieťa môže dávať návrhy a podnety do programu, program sa môže podľa toho upraviť. Tiež sa spoločne s dieťaťom dohode o forme odmeny za úspech.

Ak je výchovný prostriedok na taxatívne vymedzený čas, môže sa v prípade výrazného zlepšenia, tento čas trvania výchovného prostriedku na návrh dieťaťa alebo zamestnanca, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti, prehodnotiť a na základe prehodnotenia zmeniť, skrátiť.

Opis poskytovania vreckového

- a) Vreckové vypláca dieťaťu pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť, spôsob pomoci je zaznamenaný v pláne výchovnej práce s dieťaťom. V prípade postupu podľa § 66 ods. 3, 4 a 5 uvedeného zákona je potrebné vopred písomne informovať riaditeľku centra a zároveň dodržať § 66 ods. 6 citovaného zákona: dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých čiastkach alebo v nižšej sume, a musí sa dieťaťu umožniť, s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť, svoj názor na takéto poskytovanie vreckového. Z vreckového možno so súhlasom dieťaťa (získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa) tvoriť úspory.
- b) Deťom zdravotne ťažko postihnutým umiestneným v špecializovaných samostatne usporiadaných skupinách, alebo profesionálnych náhradných rodinách, ktorým vznikol nárok na vreckové, sa vreckové poukazuje na vkladnú knižku, nakoľko deti nie sú mentálne schopné nakladať s vreckovým (tvorba úspor). Vkladná knižka je buď u majetkového opatrovníka, ak ho má dieťa ustanoveného súdom, alebo v trezore centra. Vreckové zasiela pracovníčka ekonomického úseku priamou platbou z finančného rozpočtu na vkladnú knižku dieťaťa vždy do 15. dňa v danom mesiaci. Sociálna pracovníčka centra, priebežne 2x ročne, dáva v banke vpisovať zostatok na účte. Komisia centra v zložení vedúca úseku starostlivosti o dieťa, sociálny pracovník a koordinátor samostatnej skupiny môžu predložiť riaditeľovi (alebo majetkovému opatrovníkovi, ak je dieťaťu súdom určený) návrh, že časť vreckového sa dieťaťu ponechá na iné osobné výdavky dieťaťa (napr. v lete zmrzlina, prilepšenie sladkostí na výlete, malá drobnosť ako suvení z výletu a pod.)
- c) Vreckové dieťaťu v profesionálnej náhradnej rodine je zasielané na účet profesionálneho náhradného rodiča do 10. dňa v mesiaci. V tento deň profesionálny náhradný rodič vypláca dieťaťu vreckové do vlastných rúk s rovnakým postupom, ako sa vypláca vreckové dieťaťu v samostatnej skupine.

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra a opisu techník deeskalácie konfliktých situácií a agresívneho správania

Rizikovou situáciou sa rozumie akákoľvek neočakávaná situácia, na zvládnutie ktorej nepostačujú bežné postupy, alebo ktorá ohrozuje psychický a fyzický stav dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre.

Centrum má stanovené nasledovné postupy pri rizikových situáciách:

1. Opustenie centra bez súhlasu - útek dieťaťa

- a) Za útek možno považovať svojvoľné opustenie centra dieťaťom bez súhlasu službukonajúceho zamestnanca alebo iného zamestnanca centra, nevrátenie sa z riadnej povolenej individuálnej vychádzky, nevrátenie sa v obvyklom čase zo školy, alebo krúžku a to do dvoch hodín od stanoveného času.
- b) Ak dieťa opustí centrum/PNR bez súhlasu, službukonajúci zamestnanec/PNR je povinný kontaktovať koordinátora skupiny a vedúceho úseku starostlivosti o dieťa a následne túto skutočnosť bezodkladne oznámiť najbližšiemu útvaru Policajného zboru a okresnej prokuratúre. Vedúci úseku ihneď informuje riaditeľa centra. S príslušníkmi PZ ďalej komunikuje sociálny pracovník alebo riaditeľ. Sociálny pracovník v najbližší pracovný deň hlási uvedenú skutočnosť príslušnému súdu, orgánu SPODaSK, zákonnému zástupcovi dieťaťa. Pokiaľ sa jedná o mimoriadnu udalosť, táto je hlásená Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny..
- c) Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo centra(u rodičov, blízkych osôb) a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, službukonajúci zamestnanec/PNR je povinný bezodkladne vyzvať toho, u koho bol súhlas k pobytu, aby ihneď, najneskôr do 24 hodín od vyzvania, zabezpečil návrat dieťaťa do centra. Následne kontaktuje koordinátora skupiny a vedúceho úseku starostlivosti o dieťa. Vedúci úseku ihneď informuje riaditeľa centra. Ak sa službukonajúcemu zamestnancovi/ PNR nepodarilo skontaktovať s tým, u koho bol súhlas k pobytu, vyzvanie k návratu dieťaťa do centra vhodnou formou realizuje sociálny pracovník. Sociálny pracovník svoj postup a činnosť písomne dokumentuje a založí do spisovej dokumentácie dieťaťa. Ak sa dieťa v určenom čase (do 24 hod.) do centra nevráti, nevrátenie dieťaťa do centra sa považuje za nedovolené opustenie centra bez súhlasu.
- d) Útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zvážiť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme na základe rozhodnutia súdu. Útek dieťaťa sa eviduje v osobnom spise dieťaťa.
- e) Pre potreby Policajného zboru je vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti/PNR v spolupráci so sociálnym pracovníkom, povinný mať v spisovej dokumentácii dieťaťa spracované tlačivo Oznámenie o úteku s aktuálnou fotografiou dieťaťa. Toto tlačivo sa aktualizuje jedenkrát ročne, za aktualizáciu je zodpovedný vychovávateľ/PNR.

2. Úraz dieťaťa

- a) Ak niektoré dieťa utrpí úraz, ktorý nie je potrebné ošetriť lekárom, ošetrí ho zamestnanec v pracovnej zmene/PNR obvyklým spôsobom. Úraz a spôsob ošetrenia zaeviduje v Evidencii úrazov, v dennom hlásení a okamžite informuje o úraze koordinátora .
- b) Ak dieťa utrpí úraz, ktorý si vyžaduje ošetrovanie lekárom, službukonajúci zamestnanec/PNR ihneď informuje koordinátora. Koordinátor samostatne usporiadanej skupiny zabezpečí iného zamestnanca do služby a ihneď informuje vedúceho úseku a riaditeľa centra. Službukonajúci vychovávateľ zabezpečí lekárske ošetrovanie dieťaťa. Po návrate z ošetrenia zaznamená úraz v Evidencii úrazov, v dennom hlásení, zabezpečí odovzdanie lekárskeho záznamu o ošetrení úrazu detskej lekárke. Informácie o výsledku ošetrenia podá koordinátorovi a riaditeľke detského domova. Sociálna pracovníčka informuje o úraze zriaďovateľa a rodičov.

c) V prípade úrazu, ktorý ohrozuje život dieťaťa, službukonajúci zamestnanec/PNR poskytnie dieťaťu prvú pomoc, zabezpečí privolanie rýchlej zdravotnej pomoci - 155 alebo 112 a ďalej postupuje ako v bode b).

3. Agresívne správanie sa dieťaťa

V prípade agresivity dieťaťa, ktorú nedokáže službukonajúci zamestnanec zvládnuť, kontaktuje Políciu a lekársku záchrannú službu. Do ich príchodu zabezpečí ochranu agresívneho dieťaťa (odstránenie nebezpečných predmetov z dosahu agresívneho dieťaťa, pozorovanie agresívneho dieťaťa), ochranu ostatných detí (najstaršie alebo mentálne najzdatnejšie dieťa odvedie ostatné deti z dosahu agresívneho dieťaťa) a aj seba samého. Po vyriešení situácie informuje ihneď koordinátora a riaditeľa centra.

4. Užitie (podozrenie z užitia) alkoholu, omamných a psychotropných látok dieťaťom

a) V zmysle dohovoru o právach dieťaťa sú zamestnanci centra povinní zabezpečovať aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, monitorovať zmeny v správaní detí a v prípade dôvodného podozrenia z fyzického alebo psychického týrania, ohrozovania mravného vývinu dieťaťa, alebo požívania alkoholu, alebo drog, bezodkladne riešiť problém v spolupráci s vedením centra, s príslušným odborom sociálnych vecí, pediatrom a príslušným oddelením policajného zboru. Za tým účelom realizuje množstvo preventívnych aktivít. Prevenciu je obsahom aj sociálno-psychologických výcvikov, ktorých sa deti zúčastňujú.

b) Ak službukonajúci zamestnanec/PNR pozoruje, že správanie dieťaťa je zmenené a zamestnanec má podozrenie na užitie alkoholu, omamných alebo psychotropných látok dieťaťom, okamžite zabezpečí podanie orientačného testu na zistenie prítomnosti drogy. Ak je test na drogu pozitívny, zabezpečí lekárske vyšetrenie na prítomnosť omamných a psychotropných látok, alkoholu, lekársku pomoc dieťaťu a informuje o situácii riaditeľa centra. Sociálny pracovník centra zabezpečí informovanie orgánu SPO, Polície a rodičov.

5. Zistenie šikanovania, násilia (vrátane sexuálneho zneužitia) a diskriminácie v centre, alebo detí z centra v širšom sociálnom prostredí

a) Prevenciou proti šikanovaniu v centre je otvorená komunikácia, demokratická výchova a pravidelná kontrola detí.

b) Ak dôjde k šikanovaniu dieťaťa z centra, pomoc dieťaťu poskytnie psychológ centra.

c) Centrum zabezpečí nahlásenie prípadov príslušným orgánom (Polícii, ak došlo k šikanovaniu v škole, tak vedeniu školy), centrum zabezpečí informovanie orgánu SPO, políciu a rodičov detí, a vykoná okamžité opatrenia na zastavenie uvedených negatívnych javov a ochranu dieťaťa a aj ostatných detí v centre. Opatrenia prijme individuálne podľa povahy a závažnosti prípadu.

6. Vážne nezhody medzi deťmi (fyzické napadnutie)

Pri vzniknutom konflikte sa vychovávateľ snaží vyhodnotiť a riešiť danú situáciu v zmysle svojich kompetencií. Pokiaľ situáciu nevie vyriešiť a konflikt pokračuje, podľa vyhodnotenia situácie kontaktuje políciu alebo RZP (ak nie je nablízku odborný tím alebo iný kolega, ktorý by mohol danú situáciu pomôcť ošetriť). O konflikte vychovávateľ/PNR informuje vedúcu úseku a odborný tím na telefónnych číslach, ktoré má každá skupina k dispozícii.

7. Vážne nehody medzi deťmi a zamestnancami centra

O vážnych nezhodách medzi deťmi a zamestnancami centra sú neodkladne informovaní vedúci úseku starostlivosti o dieťa/koordinátor CPPR a riaditeľ centra, ktorí vypočujú verziu detí a verziu zamestnanca. Následným stretnutím sa prvkami mediácie snažia o spoločné riešenie konfliktu, nehody. Po odznení konfliktu je deťom poskytovaná psychologická podpora a starostlivosť, zamestnancovi je pomoc a podpora zabezpečená formou supervízie. V prípade potreby aj vzdelávaním v oblasti, v ktorej vznikol konflikt, či nehoda s deťmi.

8. Vlámanie do objektu centra, dobíjanie sa do centra fyzickej osoby pod vplyvom alkoholu, neuposlušnosť návštevy na opustenie priestorov centra

V týchto situáciách službukonajúci zamestnanec ihneď kontaktuje Políciu na číslo 158..

9. Havarijné situácie v centre

Rieši službukonajúci zamestnanec nahlásením havárie príslušnej organizácii na zverejnené havarijné telefónne linky. Zamestnanci centra sú informovaní o umiestnení hlavného uzáveru vody, plynu a električky, ktoré v prípadoch havarijnej situácie vypínajú.

Opis techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania

Verbálne, neverbálne prejavy, fyzické ataky detí v centre majú rôzne prejavy a dôvody. Môžu to byť prejavy ich zdravotného stavu, zdravotného znevýhodnenia a emocionálneho stavu, tiež to môže byť prejav alebo odozva na naše správanie, naše nepochopenie, našu nevedomosť o spúšťačoch takéhoto správania. Zamestnanci v priamom kontakte s dieťaťom reflektujú na túto problematiku vzdelávaním na zvládanie agresívneho správania sa detí s využitím vhodných techník a stratégií nenásilnej krízovej intervencie. Hlavným cieľom je rozšíriť profesijné kompetencie zamestnancov a uplatniť jednoduché techniky na deeskaláciu konfliktu. Tento bod programu bude doplnený po absolvovaní uvedeného vzdelávania.

1. Prevencia - predchádzanie napätia, konfliktu či agresii v správaní detí, plnoletých fyzických osôb (ďalej len „dieťa“) a zamestnancov centra

- Pri očividnom emocionálnom nepokoji dieťaťa, pri neprimeranom a pre dieťa neobvyklom prejave je potrebné mu prejavovať záujem, snažiť sa s ním obojstranne komunikovať, prípadne k tomu dieťa viesť (aby vedelo povedať čo prežíva, dalo najavo svoje city). Jeho problémy sa tak môžu dostať na povrch ešte skôr ako povedú k nežiadúcemu správaniu. Na základe pozorovania, rozhovoru a znalosti anamnézy a jeho osobnosti identifikovať potreby dieťaťa a snažiť sa ich naplniť.
- Snažiť sa eliminovať podnety prichádzajúce z vonku a vytvoriť bezpečné prostredie na základe zistených potrieb dieťaťa.
- Efektívnym spôsobom prevencie je vhodne zvolená forma komunikácie. Všeobecne pre deti platí, že je s nimi potrebné komunikovať primerane ich veku, v rámci možností obsahu rozhovoru jasne a zrozumiteľne. Okrem verbálnej zložky je potrebné dbať aj na neverbalitu. Aj pohyby, držanie tela, mimika tváre a intonácia môžu pôsobiť provokatívne a dráždivo.

- Zamestnanci centra by v rámci prevencie mali dodržiavať zásady psychohygieny, poznať sebaregulačné mechanizmy a vedieť ich využívať. Za tým účelom sa zúčastňovať sebarozvojových a vzdelávacích aktivít organizovaných centrom, prípadne na základe vlastnej iniciatívy, aj inými subjektami.
- Každý zamestnanec centra v priamej práci s deťmi je povinný si osvojiť základy poskytovania krízovej intervencie.

2. Včasná intervencia zameranú na indikovanie problému dieťaťa, cieľom ktorej je zabrániť vystupňovaniu daného problému do agresie, ide teda hlavne o tie opatrenia, ktoré je vhodné použiť pred konfliktnou situáciou. Potrebné je zachytiť hlavne začiatok, keď sa s dieťaťom začne niečo diať, varovné signály napr.: rozrušenie, nepokoj, výhražné gestá a postoje, zlosť, lapanie po dychu, agresia voči predmetom – búchanie do nábytku, voči sebe – tlčenie hlavou. Tiež to môžu byť slovné vyhrážky, odmietanie komunikácie, neschopnosť koncentrácie a vnímania informácií atď. Dôležité je zamerať pozornosť dieťaťa k činnosti, pri ktorej sa upokojí.

3. Pri vzniknutom konflikte je dôležitý postup pre zvládanie agresívneho správania:

- a) Vyhodnotenie situácie a možného rizika – zváženie možných príčin agresívneho správania
- b) Zmiernenie agresívneho správania – vysielat' signály bezpečia neverbálnou komunikáciou, napr. postoj tela nesmie byť konfrontačný, útočný – ruky nemajú byť v bok, či skrížené na prsiach., pohyby sú koordinované, rozvážne a pokojné, S dieťaťom komunikujeme vo výške očí, očný kontakt má byť priateľský, nie výhražný, rešpektovanie intímnej zóny dieťaťa. Verbálnou komunikáciou – napr. zníženie tónu hlasu, ktorý je jasný, pokojný, komunikácia je plynulá, bez urážok. Neodporujeme dieťaťu, nepoučujeme ho a nevysvetľujeme mu čo by nemalo robiť. Ubezpečujeme dieťa, že sa akceptujú jeho pocity, neposielať ho preč Prehliadame nadávky, urážky na svoju osobu, venujeme sa vecným témam –problému dieťaťa, tomu, čo pre upokojenie potrebuje. Sme empatickí, vystupujeme ako osoba ochotná a schopná vyriešiť problém dieťaťa, ako osoba, ktorá chce pomôcť nie obmedzovať. Vyjednávanie „výhra – výhra“: predostrieme dieťaťu viacero možností, pričom všetky možnosti vedú k želanému cieľu (napr. aby sa dieťa vrátilo do svojej izby), pričom dieťa si môže vybrať, vytvoriť atmosféru, kedy bude mať dieťa pocit, že on rozhoduje.
- c) Telesné obmedzenie a medikácia: Ak dieťa odmieta komunikovať a agresívne správanie sa stupňuje, pokiaľ je to možné, tak v záujme jeho bezpečnosti a bezpečnosti okolia použijeme telesné obmedzenie - špeciálne úchopy, ktoré sú cielené, bezbolestné a neohrozujú zdravie detí a zamestnancov. Ak sa dieťa i naďalej nie je schopné upokojiť, privoláme zdravotnú pomoc, ktorá podá medikáciu.

Po odznení celkovej situácie, rešpektovať vyčerpanie seba aj dieťaťa a nechávať priestor na oddych a až po úplnom odznení pristupovať k niektorej z korekčných techník, poukávanie na dôsledky, rozhovor. Telesné obmedzenie, prípadne privolanie zdravotnej

pomoci, môže dieťa vnímať ako narušenie dôvery, ktorú prežíva voči dospelému opatrovníkovi. Preto je dôležité sa v čase, kedy je dieťa stabilizované a pokojné o predchádzajúcej situácii porozprávať a citlivo mu vysvetliť dôvody, prečo k takémuto konaniu došlo (ochrana jeho zdravia, ochrana zdravia ostatných detí a zamestnancov).

- d) Po upokojení dieťaťa analyzujeme celú situáciu a zaznamenáme agresívne správanie dieťaťa, v ktorom zaznamenávame dátum, miesto, príčinu agresívnej reakcie, dĺžku jej trvania a intenzitu, spôsob upokojenia sa dieťaťa. Ak príčina nie je zjavná, popíšeme okolnosti, za ktorých ku záchvatu došlo. Situáciu je nutné analyzovať a v kontexte celkovej anamnézy a vývinu dieťaťa z nej vyvodit' dôsledky pre ďalšie výchovné pôsobenie.